Valiokunnan mietintö HaVM 15/2016 vp─ HE 100/2016 vp

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pelastuslain ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pelastuslain ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta (HE 100/2016 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:
- perustuslakivaliokunta PeVL 38/2016 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- tietoverkkojohtaja Pekka Tulokas, sisäministeriö
- pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, sisäministeriö
- poliisiylitarkastaja Stefan Gerkman, sisäministeriö
- ylitarkastaja Anne Ihanus, sisäministeriö
- johtaja Martti Kunnasvuori, Hätäkeskuslaitos
- poliisitarkastaja Marko Savolainen, Poliisihallitus
- paloinsinööri Ilkka Eskelinen, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- oikeusministeriö
- valtiovarainministeriö
- liikenne- ja viestintäministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- tietosuojavaltuutetun toimisto
- Pelastusopisto
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
- Väestörekisterikeskus
- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
- Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry

Valmis
5.0

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2016 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi pelastuslakia ja hätäkeskustoiminnasta annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on selkiyttää ja parantaa viranomaisten tiedonsaantioikeuksia.

Pelastusviranomaisten tiedonsaantioikeuksia lisättäisiin tiettyjen pelastustoimen toteuttamisen kannalta tärkeiden tietojen osalta. Lisäksi pelastustoimen rekistereissä olevien tietojen luovuttamista ja tallentamista koskevia säännöksiä muutettaisiin.

Rajavartiolaitoksen asemaa viranomaisten yhteistyötahona selkeytettäisiin ja sille annettaisiin oikeus käyttää valtakunnallista hätäkeskustietojärjestelmää. Hätäkeskuslaitoksen ja hätäkeskustoimintaan osallistuvien viranomaisten operatiivisen toiminnan toteuttamisen kannalta tarpeellisia tiedonsaantioikeuksia lisättäisiin. Lisäksi hätäkeskustietojärjestelmän käyttöön liittyviä käyttäjätietoja ja lokitietoja luovutettaisiin vastuuviranomaisille valvontaa varten.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Pelastuslakiin (379/2011) ja hätäkeskustoiminnasta annettuun lakiin (692/2010) ehdotetuilla muutoksilla selkeytetään ja parannetaan viranomaisten tiedonsaantioikeuksia. Pelastuslain muutokset liittyvät pelastustoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen sekä pelastustoimelle säädettyjen valvontatehtävien hoitamiseen. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain muutokset liittyvät Hätäkeskuslaitoksen oikeuksiin saada tietoja hälytystehtävän alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen tehtävää hoitavan viranomaisen tai yksikön tukemiseksi. Lisäksi Rajavartiolaitoksen asemaa yhteistyötahona selkeytetään ja annetaan oikeus valtakunnallisen hätäkeskustietojärjestelmän käyttämiseen. Nykyisin Rajavartiolaitoksen ja Hätäkeskuslaitoksen yhteistoiminta perustuu pitkälti laitosten väliseen käytännön tason yhteistoimintasopimukseen.

Ehdotetuilla lainmuutoksilla on tarkoitus vastata niihin käytännön haasteisiin ja tarpeisiin, joita on havaittu pelastuslain ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain säätämisen jälkeen. Valiokunta on tietoinen siitä, että parhaillaan selvitetään EU:n uudesta tietosuojasääntelystä kansalliseen lainsäädäntöön johtuvia muutostarpeita. Siinä yhteydessä tarkasteluun tulee myös pelastustoimen ja hätäkeskustoimen lainsäädäntö. Käynnissä on myös hanke poliisin henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön kokonaisuudistukseksi. Myös lähivuosien isojen uudistusten, kuten maakunta-, sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen uudistusten, arvioidaan aiheuttavan tarvetta lainsäädännön uudelleen tarkasteluun.

Valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia viranomaisten tehokkaan toiminnan ja laadukkaiden hätäkeskuspalveluiden turvaamisen kannalta tarpeellisina, eikä niiden osalta ole perusteltua jäädä odottamaan edellä mainittujen isojen uudistusten toimeenpanoa. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä jäljempänä ilmenevin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Varo-tiedot

Pelastuslain (1. lakiehdotus) 89 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi muun ohella pelastusviranomaisen oikeudesta saada hätäkeskustietojärjestelmästä pelastusviranomaisen turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia työturvallisuustietoja (ns. varo-tiedot). Säännöksellä parannetaan pelastusviranomaisten työturvallisuutta sekä operatiivisessa toiminnassa että valvontatehtävissä, kuten palotarkastuksissa.

Hätäkeskustietojärjestelmään tallennettavista varo-tietoista säädetään hätäkeskuslaitoksesta annetun lain 17 §:ssä (2. lakiehdotus). Varotiedot koskevat henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja, kuten tietoa kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta. Tieto voi koskea esimerkiksi kohteen räjähdys- tai säteilyvaaraa tai henkilötietolain (523/1999) mukaisia arkaluonteisia henkilötietoja. Valiokunta korostaa, että sikäli kun varo-tieto välitetään teknisesti viranomaisen yksikölle, on huolehdittava siitä, että tietoa käsitellään vastaanottavassa viranomaisessa suojaustason edellyttämällä tavalla ja suojaustason edellyttämillä laitteilla.

Mainitun 17 §:n *2 momentissa* varo-tietojen käyttö ehdotetaan rajattavaksi tietojen luonteen takia siten, että pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomainen tai viranomaisen tehtäviä hoitava yksikkö tai palveluksessa oleva henkilö saa käsitellä tietoja ainoastaan toimialansa tehtävään liittyen, jos se on yksittäisen tehtävän suorittamiseksi tarpeellista. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että tietojen käyttäjään ja käsittelijään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Valiokunta pitää ehdotettua 17 §:n 2 momenttia perusteltuna ja tähdentää samalla muutenkin, että lain 21 §:n mukaan hätäkeskustietojärjestelmästä luovutettuja tietoja saa käsitellä vain siinä käyttötarkoituksessa, johon ne on luovutettu.

Toimenpiderekisteri

Toimenpiderekisteri on pelastuslaitoksen pelastustoimen seurantaa ja kehittämistä varten pitämä henkilörekisteri, johon saadaan tallentaa ne hätäkeskustietojärjestelmään tallennettavat tiedot, jotka hätäkeskus on luovuttanut pelastusviranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n nojalla. Toimenpiderekisteriin saa myös tallentaa esimerkiksi pelastustoiminnan tehtävään liittyvien muiden viranomaisten keskeisiä toimenpidetietoja. Rekisterin teknisestä ylläpidosta huolehtii Pelastusopisto.

Toimenpiderekisteriä koskevaa pelastuslain 91 §:ää ehdotetaan muutettavaksi muun muassa siten, että Pelastusopistolla on tietyin edellytyksin oikeus luovuttaa toimenpiderekisterin tietoja. Sääntelyä täydennetään myös siltä osin, kenellä on oikeus tallentaa tietoja toimenpiderekisteriin. Sääntelyä ehdotetaan rajattavaksi poliisin toimintaa kuvaavien tietojen osalta niin, ettei toimenpiderekisteriin saa tallentaa poliisin osalta tietoja toimenpiteessä käytetyistä menetelmistä, henkilöstövoimavaroista sekä ajoneuvoista ja muusta kalustosta. Rajaus on perusteltu poliisin toiminnan luonne huomioon ottaen.

Valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että ensivastetiedot *(3 momentti)* saa tallentaa toimenpiderekisteriin kyseiseen tehtävään osallistunut taho ja että pelastustoimintatehtävien osalta kukin tehtävään osallistunut taho voi tallentaa omat tietonsa *(4 momentti)*. Ehdotuksilla mahdollis-

tetaan se, että myös ei-viranomaisasemassa oleva tehtävään osallistunut taho, kuten sopimuspalokuntayksikkö, voi tallentaa omaa toimintaansa koskevat tiedot suoraan toimenpiderekisteriin. Muutos parantaa tallennettavan tiedon laatua, lisää tiedon luotettavuutta sekä tehostaa osaltaan toimintaa.

Valiokunta näkee tärkeäksi sen, että tallennettujen tietojen täsmentäminen tai täydentäminen on vastuullisen rekisterinpitäjän eli asianomaisen pelastuslaitoksen vastuulla. Voimassa olevan pelastuslain 91 §:n 4 momentin mukaisesti poikkeus tähän pääsääntöön on ainoastaan, jos pelastustoimintaa on johtanut pelastuslain 34 §:ssä tarkoitettu muu pelastustoiminnan johtaja, kuten sopimuspalokuntaan kuuluva, jolloin tällaisella henkilöllä on oikeus tiedon tallentamisen ohella myös käsitellä tietoa siitä tehtävästä, jossa hän on toiminut pelastustoiminnan johtajana.

Perustuslakivaliokunnan tekemien huomautusten osalta hallintovaliokunta viittaa jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa esitettyyn.

Rajavartiolaitoksen asema

Hätäkeskustoiminnasta annettuun lakiin ehdotetun 2 a §:n mukaan Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta säädetään mainitussa laissa ja meripelastuslaissa (1145/2001). Säännös on tarpeellinen Rajavartiolaitoksen aseman selkeyttämiseksi sekä lain muihin pykäliin ehdotettavien muutosten vuoksi. Rajavartiolaitos on meripelastuslain 3 §:n mukaan johtava meripelastusviranomainen. Hätäkeskuslaitos on meripelastuslain 4 §:n mukaan muu meripelastusviranomainen ja on Rajavartiolaitoksen ohella velvollinen osallistumaan korvauksetta meripelastustoimen tehtäviin, jos se on sen toimialaan kuuluvien tehtävien kannalta perusteltua taikka jos se vaaratilanteen vakavuus ja erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen, eikä meripelastustoimen tehtävän suorittaminen merkittävällä tavalla vaaranna Hätäkeskuslaitoksen muun tärkeän lakisääteisen tehtävän suorittamista. Osallistumisen tarkemmat yksityiskohdat on määritelty Rajavartiolaitoksen ja Hätäkeskuslaitoksen välisessä yhteistoimintasopimuksessa.

Rajavartiolaitoksen tehtävään johtavana meripelastusviranomaisena liittyy lakiin ehdotetun 14 a §:n *1 momentti*. Sen mukaan Rajavartiolaitos antaa Hätäkeskuslaitokselle ohjeet ja suunnitelmat meripelastuslain 4 §:ssä säädetyn meripelastustoimen tehtävän alkutoimenpiteiden suorittamisesta ja siirtämisestä Rajavartiolaitoksen käsiteltäväksi. Meripelastuksella on oma hälytysnumero, mutta myös numeroon 112 otetaan yhteyttä. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että Rajavartiolaitos voi antaa Hätäkeskuslaitokselle ohjeet meripelastukseen liittyvien puheluiden käsittelemisestä. Ohjeiden ja suunnitelmien antaminen nopeuttaa koko auttamisketjua, helpottaa tehtävään sopivan avun määrittämistä sekä vapauttaa eri viranomaisten yksiköitä niiden ydintehtäviin. Ohjeet ja suunnitelmat vaste-ehdotuksineen laaditaan Rajavartiolaitoksen johdolla yhteistyössä poliisi-, pelastus-, sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Pykälän *2 momentin* mukaan Rajavartiolaitokselle kuuluva muu kuin meripelastustointa koskeva ilmoitus siirretään käsiteltäväksi Rajavartiolaitokselle Rajavartiolaitoksen Hätäkeskuslaitokselle antamien ohjeiden ja suunnitelmien mukaisesti. Tällainen hätäkeskukseen tuleva ilmoitus voi liittyä esimerkiksi rajaturvallisuustehtävään. Valiokunta pitää ehdotettua säännöstä perusteltuna, mutta katsoo, että sitä on tarpeellista täsmentää yksityiskohtaisista perusteluista tarkemmin ilmenevin tavoin.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan Rajavartiolaitoksella ei ole oikeutta tallettaa tietoja suorakäyttöisesti hätäkeskustietojärjestelmään. Hätäkeskustoiminnasta annettuun lakiin ehdotetaan nyt lisättäväksi säännös Rajavartiolaitoksen oikeudesta käyttää hätäkeskustietojärjestelmää sekä tallettaa sinne omaa toimialaansa koskevia tietoja (16 §). Säännös on ensiarvoisen tärkeä joustavan viranomaisyhteistyön takaamiseksi sekä Hätäkeskuslaitoksen työmäärän vähentämiseksi.

Tiedonsaantioikeuksien toteutuksen kustannusvaikutukset

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan tiedonsaanti rakentuu pääsääntöisesti olemassa olevien tietoverkkopalvelujen hyödyntämiseen rekisterien web-portaalien kautta. Tiedonsaantioikeuksien järjestelyjen toteuttamisesta voi arvion mukaan aiheutua uusia kustannuksia liittymäkohtaisesti, mikäli rekisterien web-portaaleita ei voida hyödyntää.

Valiokunnalle esitetyn selvityksen mukaan pelastuslaitosten kannalta jo olemassa olevien web-portaalien käyttö onnistuu valtaosin. Ilma-alusrekisteri edellyttää erillisiä teknisiä ratkaisuja. Hätäkeskuslaitoksen kohdalla kustannukset voivat liittyä hätäkeskustietojärjestelmän turvallisuusratkaisuun, koska hätäkeskustietojärjestelmä toimii hallinnon turvallisuusverkossa (TUVE). Arviot kustannuksista vaihtelevat 50 000—100 000 euron välillä liittymäkohtaisesti. Vuosittaisten ylläpitokustannusten arvioidaan vaihtelevan 10—20 prosentin välillä investointikustannuksista laskettuna. Valtion talousarviossa Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot on budjetoitu momentille 26.30.02., jonka määrärahaa käytetään muun muassa uudesta hätäkeskustietojärjestelmästä (Erica) aiheutuviin menoihin.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnan osalta yhteistyön taloudelliset vaikutukset on otettu huomioon jo aiemmin tietojärjestelmien kehitystyön yhteydessä.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki pelastuslain muuttamisesta

91 §. Toimenpiderekisteri. Pykälän *6 momentissa* säädetään, että Pelastusopisto voi luovuttaa toimenpiderekisterin tietoja 91 §:n *5 momentissa* tarkoitetulla tavalla, jos siitä on erikseen sovittu rekisteriä pitävän pelastuslaitoksen kanssa. Viitatussa pääosin jo voimassa olevaan lakiin sisältyvässä 5 momentissa säädetään rekisterissä olevien tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä tietosisältöjä täsmentämättä tai edellyttämättä tietojen luovuttamisen välttämättömyyttä siinä lueteltujen tarkoitusten kannalta. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan mainitut säännökset tietojen luovutuksesta kohdistuvat myös arkaluonteisiin tietoihin, ja sääntelyä on näiltä osin täsmennettävä perustuslakivaliokunnan viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä koskevan käytännön mukaiseksi. Perustuslakivaliokunnan mukaan muutos on edellytyksenä sille, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Hallintovaliokunta toteaa, että luovutuksen kohteena olevat tiedot voivat sisältää myös arkaluonteisia tietoja. Luovutuksen kohteena olevia tietosisältöjä ei ole mahdollista luetella säännöksessä

tyhjentävästi, minkä vuoksi hallintovaliokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan lausunnossa selostettuun sääntelykäytäntöön viitaten, että 91 §:n 5 momentin johdanto-osaa täydennetään niin, että tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä silloin, kun tietojen saaminen on tarkoituksen kannalta välttämätöntä. Tarkoituksesta, johon tiedot kulloinkin voidaan luovuttaa, säädetään 5 momentin asianomaisissa kohdissa erikseen.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota myös 5 momentin *5 kohtaan*, jonka mukaan rekisterissä olevat tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tieteellistä tutkimusta varten muillekin kuin pykälän 1—4 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille, tutkimuslaitoksille ja tutkijoille. Perustuslakivaliokunnan mielestä säännöstä on syytä täsmentää siten, että siinä määritellään ainakin arkaluonteisten tietojen osalta mahdolliset luovutuksensaajat.

Hallintovaliokunnan näkemyksen mukaan tieteellisen tutkimuksen tekemiseen liittyvässä asiayhteydessä on vaikea määritellä laissa kaikkia mahdollisia luovutuksensaajia tyhjentävästi. Luetteleminen voisi johtaa myös toistuviin lainmuutostarpeisiin. Perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta hallintovaliokunta näin ollen ehdottaa 5 momentin 5 kohtaa tarkennettavaksi siten, että muille kuin pykälän 1—4 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille, tutkimuslaitoksille ja tutkijoille luovutettavat tiedot eivät saa sisältää arkaluonteisia henkilötietoja. Valiokunnan saaman tiedon mukaan tällaisia tietoja toimenpiderekisterissä on lähinnä tulipalossa kuolleen tai vakavasti loukkaantuneen osalta. Nämä tiedot ovat suodatettavissa aineistosta.

2. Laki hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

14 a §. Rajavartiolaitoksen ohjeet. Pykälän *2 momentin* mukaan Rajavartiolaitokselle kuuluva muu kuin meripelastustointa koskeva ilmoitus siirretään käsiteltäväksi Rajavartiolaitokselle Rajavartiolaitoksen Hätäkeskuslaitokselle antamien ohjeiden ja suunnitelmien mukaisesti. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan muun muassa, että Hätäkeskuslaitoksen tehtäviin ei kuulu Rajavartiolaitoksen osalta arvioida ilmoituksen perusteella tilanteen edellyttämiä voimavaroja, kuten tehdään pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen ilmoitusten kohdalla. Ilmoitukset voisivat olla muun muassa rajaturvallisuuden ylläpitämiseen liittyviä. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain mukaan päivystyshenkilöstöön kuuluvalla on oikeus keskeyttää ja lopettaa vastaanotettua ilmoitusta koskeva yhteydenotto, jos asian laatu osoittaa, että se ei kuulu Hätäkeskuslaitoksen tehtäviin tai kysymyksessä ei ole hätäilmoitus. Mikäli tunnistettaisiin ilmoitus, joka kuuluisi Rajavartiolaitokselle, toteutettaisiin siirto.

Valiokunnan saaman selvityksen perusteella esityksen tarkoituksena ei ole ollut laajentaa Hätäkeskuslaitoksen tehtäväkenttää muidenkin kuin hätäkeskuspalveluihin liittyvien ilmoitusten käsittelyyn tai antaa Rajavartiolaitokselle lakiehdotuksen kautta laajemmat oikeudet kuin muilla hätäkeskustoimintaan osallistuvilla viranomaisilla on. Valiokunta katsoo, että 2 momenttia on tarpeen selventää, ja ehdottaa säännöstä tarkennettavaksi siten, että kysymys on välittömiä toimenpiteitä edellyttävistä ilmoituksista.

20 §. Tietojen luovuttaminen. Pykälän *5 momentin* mukaan salassapitovelvollisuuden estämättä saadaan luovuttaa tieto, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Perustuslaki-

valiokunnan käsityksen mukaan mainittu säännös tietojen luovutuksesta kohdistuu myös arkaluonteisiin tietoihin, ja sääntelyä on tältä osin täsmennettävä perustuslakivaliokunnan viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä koskevan käytännön mukaiseksi. Muutos on edellytyksenä sille, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten hallintovaliokunta ehdottaa, että 5 momentin määre "tarpeen" muutetaan muotoon "välttämätön".

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 100/2016 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

pelastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan pelastuslain (379/2011) 48 §:n 1 momentin 3 kohta, 89, 91 ja 93 §, sellaisena kuin niistä on 48 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 532/2014, seuraavasti:

48 §

Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoinen pelastussuunnitelma

Pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa alueille, joilla on:

— —

3) ympäristönsuojelulain (527/2014) 112 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu suuronnettomuuden vaaraa aiheuttava kaivannaisjätteen jätealue;

— —

89 §

Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten

Pelastusviranomaisella on sille tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä pelastustoimelle säädettyjen valvontatehtävien hoitamisessa tarpeellisia tietoja.

Tässä tarkoituksessa pelastusviranomaisella on oikeus saada tietoja sekä valvontatehtävien hoitamista että pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten:

1) paikkatietoinfrastruktuurista annetussa laissa (421/2009) tarkoitetuista paikkatietoaineistoista;

2) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009):

a) 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta täydellisestä nimestä;

b) 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetusta henkilötunnuksesta;

c) 13 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetusta kotikunnasta ja siellä olevasta asuinpaikasta, tilapäisestä asuinpaikasta sekä sellaiset tiedot kiinteistöstä, rakennuksesta ja huoneistosta, jotka yksilöivät henkilön kotikunnan ja siellä olevan asuinpaikan;

d) 13 §:n 1 momentin 20 kohdassa tarkoitetusta henkilön ilmoittamasta äidinkielestä ja asiointikielestä;

e) 13 §:n 1 momentin 22 kohdassa tarkoitetusta henkilön ilmoittamasta postiosoitteesta ja muusta yhteystiedosta sekä ammatista;

f) 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta kiinteistötunnuksesta ja muusta kiinteistön ja rekisteriyksikön yksilöivästä tunnistetiedosta;

g) 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta rakennustunnuksesta ja muusta rakennushankkeen ja rakennuksen yksilöivästä tunnistetiedosta;

h) 15 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista koordinaateista, käyttötarkoituksesta, valmistumisvuodesta, kerrosluvusta, huoneistoalasta ja tilavuudesta;

i) 15 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista rakennushankkeesta ja rakennusta, sen rakenteita ja ominaisuuksia kuvaavista muista tiedoista;

j) 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista huoneistoa ja sen ominaisuuksia kuvaavista tiedoista;

k) 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista asuinhuoneiston hallintaperustetta ja käytössäoloa koskevista tiedoista;

3) valvontakohteista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvontakohderekisteristä;

4) poliisilta kokoontumislain (530/1999) 14 §:n mukaisista yleisötilaisuuden järjestämiseen liittyvistä ilmoituksista;

5) ensivaste- ja ensihoitotehtävien koordinaateista sekä tehtäväkoodeista sairaanhoitopiiriltä sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä;

6) yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista;

7) Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitetusta kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista;

8) kuntien rakennusvalvontaviranomaisilta maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaisista rakennusluvista ja 126 §:n mukaisista toimenpideluvista sekä niiden 131 §:n mukaisista hakemuksista rakennusvalvontaviranomaisen kanssa yhteisesti sovittavalla tavalla;

9) hätäkeskustietojärjestelmästä hätäkeskustoiminnasta annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettuja hätäkeskustietojärjestelmään tallennettuja pelastusviranomaisen turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia työturvallisuustietoja;

10) tämän lain 90 §:n 3 momentissa tarkoitetuista tiedoista.

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä edellä 2 momentissa säädetään, oikeus saada valvontatehtävien hoitamista varten tietoja:

1) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain:

a) 13 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetusta siviilisäädystä;

b) 13 §:n 1 momentin 14 kohdassa tarkoitetusta kansalaisuudesta;

2) tämän lain 42 §:n 1 momentissa säädetyssä tarkoituksessa muilta viranomaisilta onnettomuuksien ehkäisyn kannalta erityisistä riskikohteista sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä.

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä 2 momentissa säädetään, oikeus saada pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten tietoja:

1) Liikenteen turvallisuusvirastolta:

a) vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (424/2014) 15 §:ssä tarkoitetuista perustiedoista ja 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista;

b) alusrekisterilain (512/1993) 9 §:ssä tarkoitetuista alusrekisteriin tehtävistä merkinnöistä;

c) ilmailulain (864/2014) 13 §:ssä tarkoitetusta ilma-alusrekisteristä ilma-alusta ja ilma-aluksen omistajaa ja haltijaa koskevista perustiedoista sekä 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista;

2) teleyrityksiltä tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 323 §:n mukaisesti pelastustoiminnan ylläpitämiseksi säädetyn tehtävän suorittamiseksi tarpeellisia tietoja.

Edellä tässä pykälässä tarkoitetut tiedot on oikeus saada myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, ei koske 83 §:ssä tarkoitettua salassa pidettävää kohdetta. Puolustusvoimien tulee kuitenkin antaa alueen pelastusviranomaiselle ja hätäkeskukselle pelastustehtävän asianmukaisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämät tiedot kohteesta.

91 §

Toimenpiderekisteri

Pelastuslaitos saa pitää pelastustoimen seurantaa ja kehittämistä varten henkilörekisteriä, johon saadaan tallentaa ne hätäkeskustoiminnasta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettuun hätäkeskustietojärjestelmään tallennettavat tiedot, jotka hätäkeskus on luovuttanut pelastusviranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n nojalla. Rekisterin teknisestä ylläpidosta huolehtii Pelastusopisto.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi toimenpiderekisteriin saadaan tallentaa pelastuslaitoksen tämän tai muun lain nojalla hoitamista tehtävistä tiedot, jotka koskevat:

1) toimenpiteen kohdetta;

2) onnettomuus- tai tehtävätyyppiä;

3) onnettomuuden teknisiä yksityiskohtia ja onnettomuuden etenemistä;

4) toimenpiteessä käytettyjä pelastus- ja torjuntamenetelmiä lukuun ottamatta poliisin tietoja;
5) toimenpiteessä käytettyjä henkilöstövoimavaroja lukuun ottamatta poliisin tietoja;
6) toimenpiteessä käytettyjä ajoneuvoja ja muuta kalustoa lukuun ottamatta poliisin tietoja;
7) pelastustoiminnan tuloksellisuutta;
8) onnettomuuden aiheuttamia vahinkoja ja vahinkojen laajuuteen vaikuttaneita tekijöitä;
9) onnettomuuden syitä.

Pelastuslaitoksen, sopimuspalokuntien ja 25 §:ssä tarkoitettujen muiden yhteisöjen sopimusperusteisesti hoitamista ensivaste- ja ensihoitotehtävistä saadaan tallentaa 2 momentin 1, 2, 5 ja 6 kohdassa tarkoitetut tiedot. Ensivastetiedot saa tallentaa kyseiseen tehtävään osallistunut taho.

Tietoja toimenpiderekisteriin saa tallentaa ja käsitellä pelastusviranomaiset sekä 34 §:ssä tarkoitettu muu pelastustoiminnan johtaja niistä tehtävistä, joissa hän on toiminut pelastustoiminnan johtajana. Toimenpiderekisteriin voi tallentaa omat tietonsa kukin tehtävään osallistunut taho.

Rekisterissä olevat tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä, silloin kun tietojen saaminen on välttämätöntä:

1) pelastustoimintaa tai valvontaa varten Hätäkeskuslaitokselle, pelastusviranomaiselle, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja 107 §:ssä tarkoitetulle tutkintalautakunnan jäsenelle ja asiantuntijalle;
2) öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjuntaa ja siihen varautumista sekä vesitilannepalvelua ja tulvariskien hallintaa varten Suomen ympäristökeskukselle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille;
3) varoituspalveluiden kehittämistä varten Ilmatieteen laitokselle;
4) onnettomuustutkintaa varten tutkintaa suorittavalle tutkintalautakunnalle ja viranomaiselle;
5) tieteellistä tutkimusta varten muillekin kuin 1–4 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille, tutkimuslaitoksille ja tutkijoille siten, että luovutettavat tiedot eivät sisällä arkaluonteisia henkilötietoja.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa. Ennen tietojen luovuttamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti. Pelastusopisto ja 55 §:n 2 momentissa tarkoitettu oppilaitos saavat käyttää rekisterissä olevia tietoja opetustoiminnassaan, jolloin tietojen käsittelyyn sovelletaan mitä tämän lain 86 §:ssä säädetään vaitiolovelvollisuudesta. Pelastusopisto voi luovuttaa toimenpiderekisterin tietoja 5 momentissa tarkoitetulla tavalla, jos siitä on erikseen sovittu rekisteriä pitävän pelastuslaitoksen kanssa. Pelastusopisto saa käyttää lisäksi rekisterissä olevia tietoja tilastojen laatimista varten. Toimenpiderekisteristä saadaan muodostaa vain sellaisia tilastoja, joista henkilöiden yksilöinti ei ole mahdollista. Muutoin tietojen luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Henkilötieto tulee poistaa toimenpiderekisteristä, kun sen säilyttämistä edellä mainitussa tarkoituksessa ei enää voida pitää perusteltuna, kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua tiedon tallentamisesta. Henkilötietolain (523/1999) 11 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu arkaluonteinen tieto tulee kuitenkin poistaa viimeistään kahden vuoden kuluttua.

93 §

Valvontarekisteri

Edellä 78 §:n mukaista rakennusten ja muiden kohteiden turvallisuuteen liittyvää valvontatehtävää ja 84 §:n mukaista valmiuden tarkastamista varten pelastuslaitos saa pitää valvontarekisteriä. Rekisteriin saa tallentaa 15, 16, 19, 21, 42, 61, 62 ja 90 §:n mukaisia valvontaa varten saatuja tietoja. Lisäksi rekisteriin saa tallentaa 89 §:ssä tarkoitettuja tietoja lukuun ottamatta mainitun pykälän 3 momentin 1 kohdan a—b alakohdissa tarkoitettuja tietoja sekä tietoa mainitun pykälän 2 momentin 2 kohdan e alakohdassa tarkoitetusta ammatista. Valvontarekisteriin saa myös tallentaa 80 §:n 4 momentissa tarkoitetut palotarkastuksessa pidettävään pöytäkirjaan merkityt tiedot sekä 84 §:n mukaisessa valmiuden tarkastamisessa saadut tiedot varautumisjärjestelyistä. Valvontarekisteriin saa tallentaa 48 §:ssä tarkoitettuja ulkoisia pelastussuunnitelmia.

Valvontarekisterissä olevat tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä pelastustoimen seurantaa ja kehittämistä varten pelastusviranomaisille.

Valvontarekisterissä olevat tiedot on tarkastettava ja tarpeettomat tiedot poistettava tarkastuksen yhteydessä määrävälein, kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua edellisen merkinnän tekemisestä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

2.

Laki

hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 4 §:n 3 momentti, 12 §:n 3 momentti, 15 §, 16 §:n 1 momentti, sekä 17 ja 19—21 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentti laissa 1097/2015 ja 20 § osaksi laeissa 1231/2013 ja 282/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a ja 14 a §, 18 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 23 §:ään uusi 3 momentti ja 25 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2016 vp

1 luku

Yleiset säännökset

2 a §

Yhteistoiminta Rajavartiolaitoksen kanssa

Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta säädetään tässä laissa ja meripelastuslaissa (1145/2001).

4 §

Hätäkeskuslaitoksen tehtävät

— —

Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnan lisäksi Hätäkeskuslaitos voi turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi hoitaa sen toimialaan soveltuvia muita tehtäviä sekä muulla tavoin avustaa viranomaisia. Hätäkeskuslaitos saa hoitaa yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) soveltamisalaan kuuluvia vartioimistehtäviksi katsottavia valvontatehtäviä ja hälytystehtäviä kuitenkin vain, jos tärkeä yleinen etu sitä edellyttää.

— —

12 §

Päivystystehtävää suorittavan henkilöstön tehtävät

— —

Suoritettaessa 1 momentin mukaisia tehtäviä ja toimenpiteitä on otettava huomioon asianomaisten viranomaisten Hätäkeskuslaitokselle antamat 14 §:n 2 momentissa ja 14 a §:ssä tarkoitetut ohjeet.

— —

14 a §

Rajavartiolaitoksen ohjeet

Rajavartiolaitos antaa Hätäkeskuslaitokselle ohjeet ja suunnitelmat meripelastuslain 4 §:ssä säädetyn meripelastustoimen tehtävän alkutoimenpiteiden suorittamisesta ja siirtämisestä Rajavartiolaitoksen käsiteltäväksi.

Rajavartiolaitokselle kuuluva muu kuin meripelastustointa koskeva välittömiä toimenpiteitä edellyttävä ilmoitus siirretään käsiteltäväksi Rajavartiolaitokselle Rajavartiolaitoksen Hätäkeskuslaitokselle antamien ohjeiden ja suunnitelmien mukaisesti.

15 §

Viestintäverkkoja koskevat säännökset

Yleisestä hätänumerosta ja yhteyden saamisesta hätänumeroon, teleyrityksen tietojen luovuttamisesta, hätäilmoituksia vastaanottavien viranomaisten tiedonsaantioikeuksista, teleyrityksen velvollisuuksista avustaa viranomaisia ja välittää kohdennettuja viranomaistiedotteita sekä sijaintitietoihin liittyvistä asioista säädetään tietoyhteiskuntakaaressa.

16 §

Hätäkeskustietojärjestelmä

Hätäkeskustietojärjestelmä on pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveysviranomaisten ja Hätäkeskuslaitoksen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä valtakunnallinen tietojärjestelmä. Rajavartiolaitoksella on oikeus käyttää hätäkeskustietojärjestelmää sekä tallettaa sinne omaa toimialaansa koskevia tietoja siten kuin siitä tässä laissa säädetään.

— —

17 §

Hätäkeskustietojärjestelmään talletettavat tiedot

Hätäkeskustietojärjestelmään saa kerätä ja tallettaa 4 §:ssä säädettyjen tehtävien kannalta tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) pelastus-, poliisi-, sekä sosiaali- ja terveystoimen tehtäviä suorittaviin yksiköihin sekä Rajavartiolaitoksen yksiköihin liittyviä tietoja, kuten valmius, viestiyhteys, kutsu, johtosuhteet, varustus, tehtäväalue, koko ja koostumus sekä muita vastaavia tietoja;

2) ilmoituksen tekoaika ja -tapa sekä sisältö puhelintunniste-, osoite- ja paikkatietoineen, ilmoituksen nauhoite sekä audiovisuaaliset ja vastaavat tekniset ja muut tallenteet;

3) sen liittymän tunniste sekä liittymän ja päätelaitteen sijaintitiedot, josta ilmoitus on tehty, ja tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta sekä ilmoituksen kohteena olevan henkilön käyttämän päätelaitteen ja liittymän sijainnin ilmaisevat yhteystiedot ja sijaintitiedot;

4) ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottajan ja tallettajan tiedoista nimi ja ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottanut yksikkö aikoineen;

5) ilmoitukseen, tehtävään tai toimenpiteeseen liittyvän henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimi, henkilötunnus tai syntymäaika, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kotipaikka, osoite ja puhelinnumero tai muu vastaava tieto, liityntä asiaan ja kohteen yksilöintitiedot sijainti- tai paikkatietoineen sekä ilmoitinlaitteiden kohdetiedot sijainti- tai paikkatietoineen;

6) tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot, kuten tapahtuma- ja toimenpideseloste, aika, paikka, tehtävän kiireellisyysluokka ja vaarallisuus, tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista ja osallistuneista henkilöistä, tehtävän viestiliikenne Hätäkeskuslaitoksen ja tehtävää suorittavan viranomaisen tai muun tahon välillä sekä muita yksittäiseen tehtävään liittyviä tarpeellisia tietoja;

7) henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot, kuten tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta; henkilötiedot, jotka kuvaavat tai

on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä saadaan kuitenkin tallettaa vain siltä osin kuin se on välttämätöntä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta.

Rekisteriä pitävien ja käyttävien viranomaisten palveluksessa olevat henkilöt ovat oikeutettuja näkemään ja käsittelemään teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla ainoastaan toimivaltuuksiensa rajoissa oman toimialansa tietoja ja tehtäviä Hätäkeskuslaitoksen kanssa sovittavalla tavalla. Edellä 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tietoja pelastustoimen, poliisitoimen, sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomainen tai viranomaisen tehtäviä hoitava yksikkö tai palveluksessa oleva henkilö saa käsitellä ainoastaan toimialansa tehtävään liittyen, jos se on yksittäisen tehtävän suorittamiseksi tarpeellista. Tietojen käyttäjään ja käsittelijään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Tieto tulee poistaa henkilörekisteristä, kun se ei ole enää rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellinen, kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta. Henkilön omaan turvallisuuteen tai työturvallisuuteen liittyviä 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan poisteta, jos tietojen edelleen säilyttäminen on todettu tietojen käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliseksi viiden vuoden kuluessa niiden tallentamisesta tai edellisestä tietojen tarpeellisuuden toteamisesta. Tietojen tarpeellisuuden toteamisesta on tehtävä merkintä.

Rekisteröidyn oikeuksista hätäkeskustietojärjestelmän poliisin pitämiin tietoihin säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 43—45 §:ssä.

18 §

Viranomaisten ohjeiden ja suunnitelmien tallettaminen hätäkeskustietojärjestelmään

— —

Rajavartiolaitos tallettaa hätäkeskustietojärjestelmään teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan ja luotettavan tavan avulla Rajavartiolaitoksen yksiköihin tai tahoihin liittyviä tietoja, kuten valmius, kutsu, johtosuhteet, varustus, tehtäväalue, koko ja koostumus sekä muita vastaavia tietoja sekä 14 a §:ssä tarkoitetut ohjeet ja suunnitelmat.

— —

19 §

Tiedonsaantioikeus rekistereistä

Hätäkeskuslaitoksella ja sen henkilöstöön kuuluvalla on Hätäkeskuslaitokselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtävän alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen tehtävää hoitavan viranomaisen tai yksikön tukemiseksi tarpeellisia tietoja maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla. Tässä tarkoituksessa Hätäkeskuslaitoksella ja sen henkilöstöön kuuluvalla on oikeus saada:

1) tietoja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitetusta poliisiasiain tietojärjestelmästä, 3 §:ssä tarkoitetusta hallintoasiain tietojärjestelmästä ja 32 §:n 3 kohdassa tarkoitetusta Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä;

2) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tietoja viisumi- sekä oleskelu- ja työlupapäätöksistä;

3) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikennelupatietojärjestelmistä luvanvaraisen liikenteen valvonnassa tarvittavia tietoja;

5) tullin tietojärjestelmistä tietoja rikosten ehkäisyä ja tutkintaa taikka ulkomaalaisasioiden käsittelyä sekä ulkomaalaisen maahantulon ja maastalähdön valvontaa varten;

6) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) säädetystä ajoneuvoliikennerekisteristä tietoja ajo-oikeuteen ja liikennelupaan liittyvien asioiden käsittelyä ja henkilötietojen tarkastamista varten sekä tietoja ajoneuvon omistajien tai haltijoiden ja ajoneuvojen teknisten ja yksilöintitietojen selvittämistä varten sekä osoite- ja muita yhteystietoja;

7) verohallinnon tietojärjestelmistä verovelvollisen tuloja ja varallisuutta koskevia tietoja sekä muita verotustietoja, jotka rikoslain (39/1889) 2 a luvun 2 §:n mukaan ovat tarpeen päiväsakon rahamäärän määräämistä varten;

8) tietoja alueen pelastustoimen pelastusyksiköiden hälyttämisestä, tietoja pelastusyksiköiden suorittamista toimenpiteistä alueen pelastustoimen pitämistä toimenpiderekistereistä sekä tietoja alueen pelastustoimen paloturvallisuuden valvontaa ja tarkastamista varten pitämistä valvontarekistereistä;

9) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13–17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

10) teleyritykseltä sen liittymän tunnisteen sekä liittymän ja päätelaitteen sijaintitiedot, josta hätäilmoitus on tehty, ja tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta sekä hätäilmoituksen kohteena olevan henkilön käyttämän päätelaitteen ja liittymän sijainnin ilmaisevat yhteystiedot ja sijaintitiedot noudattaen, mitä siitä tietoyhteiskuntakaaressa säädetään;

11) tietoja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista, poliisin toimintaa varten perustetuista henkilörekistereistä;

12) henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 28 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja;

13) Liikenteen turvallisuusvirastolta vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (424/2014) 15 §:ssä tarkoitetuista perustiedoista ja 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista;

14) Liikenteen turvallisuusvirastolta alusrekisterilain (512/1993) 9 §:ssä tarkoitetuista alusrekisteriin tehtävistä merkinnöistä;

15) yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista;

16) Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002) tarkoitetusta kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista.

Oikeus saada tietoja 1 momentin 1—7, 11 ja 12 kohdassa tarkoitetuista rekistereistä on tietosisällön ja käyttötarkoituksen osalta siten rajoitettu kuin poliisimiehen oikeudesta tietojen saamiseen ja käyttämiseen säädetään kuitenkin niin, että tarpeelliset tiedot 6 kohdassa tarkoitetusta rekisteristä ajoneuvon omistajista tai haltijoista osoite- ja muine yhteystietoineen sekä tiedot ajoneuvon teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista on oikeus saada myös pelastustoimen yksikköä varten. Vastaavasti oikeus saada tietoja pelastusviranomaisen tietojärjestelmistä koskee vain pe-

lastusyksikön hälyttämisessä ja avustamisessa tarpeellisia tietoja. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla.

20 §

Tietojen luovuttaminen

Hätäkeskustietojärjestelmästä saadaan luovuttaa sisäministeriölle ja sosiaali- ja terveysministeriölle toiminnan suunnittelu- ja kehittämistehtäviä sekä valvontatehtäviä varten välttämättömät tiedot viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä. Vastaavasti saadaan luovuttaa aluehallintovirastolle valvontatehtäviä varten välttämättömät tiedot.

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä:

1) 17 §:ssä tarkoitettuja tietoja poliisitoimen, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yksikölle ja muulle yksikölle ja taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa tehtävässä;

2) 19 §:ssä tarkoitettuja tietoja poliisitoimen, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yksikölle ja muulle yksikölle ja taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa tehtävässä; tiedot, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut 19 §:n 1 momentin 1—7, 11 ja 12 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa vain poliisin toimintayksikölle tai rajavartiolaitoksen virkamiehelle, tiedot ajoneuvon omistajista tai haltijoista osoite- ja muine yhteystietoineen sekä tiedot ajoneuvon teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut ajoneuvoliikennerekisteristä tämän lain 19 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa myös pelastustoimen yksikölle, tiedot, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut 19 §:n 1 momentin 8 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa vain pelastustoimen yksikölle;

3) kaikille hälytetyille tahoille Hätäkeskuslaitoksen hälyttäessä tehtävään tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot ajasta, paikasta, kohteesta ja kiireellisyysluokasta sekä 17 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetut tiedot sekä tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista yksiköistä.

Hätäkeskuslaitoksen poliisitoimen toimintayksiköltä vastaanottama tieto hälytystehtävän suorittamisesta saadaan sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, luovuttaa asianomaisen henkilörekisterin pitämisestä vastaavalle poliisiviranomaiselle. Samoin saadaan pelastustoimen toimintayksiköltä vastaanotettu tieto luovuttaa pelastusviranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen toimintayksiköltä vastaanotettu sosiaali- ja terveystoimen tieto sosiaali- ja terveysviranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle sekä Rajavartiolaitoksen toimintayksiköltä vastaanotettu tieto Rajavartiolaitoksen vastuulliselle rekisterinpitäjälle. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla.

Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja hätäkeskustietojärjestelmästä säädetään tämän lain lisäksi meripelastuslain 14 §:ssä ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:ssä.

Salassapitovelvollisuuden estämättä saadaan luovuttaa tieto, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa välttämätön hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Salassapitovelvollisuuden estämättä on Hätäkeskuslaitoksen palveluksessa olevalla myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan

arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Tiedon saajan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:ssä.

21 §

Luovutettujen tietojen käsittely

Hätäkeskustietojärjestelmästä luovutettuja tietoja saa käsitellä vain siinä käyttötarkoituksessa, johon ne on luovutettu.

23 §

Käyttäjärekisterin tietojen käyttö

— —

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa käyttäjärekisteriin talletettuja asianomaisen toimialan tietoja asianomaiselle pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaiselle sekä Rajavartiolaitokselle oman toimialansa toiminnan seurantaa ja valvontaa varten. Ennen luovuttamista Hätäkeskuslaitos voi tarvittaessa vaatia selvityksen siitä, kuinka luovutettujen tietojen käyttö ja suojaus on tarkoitus järjestää.

25 §

Lokirekisterin tietojen käyttö

— —

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa lokirekisteriin talletettuja asianomaisen toimialan tietoja asianomaiselle pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaiselle sekä Rajavartiolaitokselle oman toimialansa toiminnan seurantaa ja valvontaa varten. Ennen luovuttamista Hätäkeskuslaitos voi tarvittaessa vaatia selvityksen siitä, kuinka luovutettujen tietojen käyttö ja suojaus on tarkoitus järjestää.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Helsingissä 25.10.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juho Eerola ps
varapuheenjohtaja Timo V. Korhonen kesk

jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Antti Häkkänen kok
jäsen Mika Kari sd
jäsen Elsi Katainen kesk
jäsen Kari Kulmala ps
jäsen Antti Kurvinen kesk
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Sirpa Paatero sd
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Joona Räsänen sd
jäsen Vesa-Matti Saarakkala ps
jäsen Matti Semi vas
jäsen Mari-Leena Talvitie kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne